

Uddannelsesstrategi i diagnostisk ultralyd

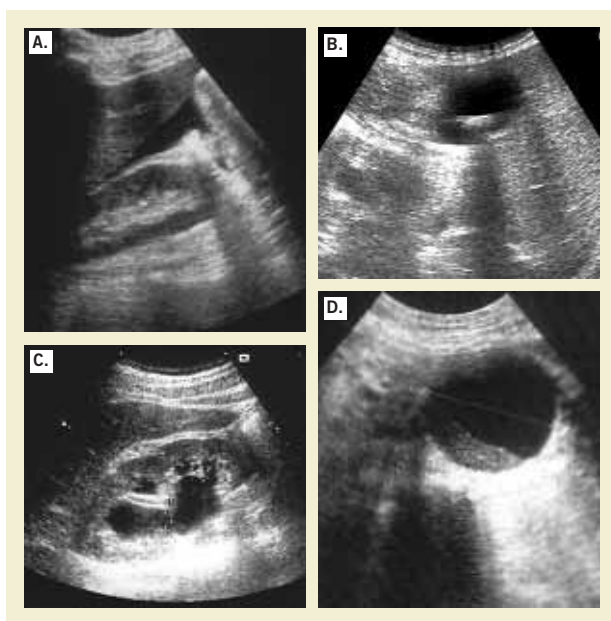
Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab

Overlæge Christian P. Nolsøe, overlæge Bjørn Skjoldbye & overlæge Michael Bachmann Nielsen

Ultralydskanning er en billeddiagnostisk modalitet i rivende udvikling. Indtil for få år siden var det stort set kun radiologer, nuklearmedicinere, kardiologer og obstetrikere, der foretog ultralyddiagnostik, men i dag er fagspecifik anvendelse af modaliteten indskrevet i flere specialers uddannelseskra. Således skal f.eks. urologer selv kunne foretage ultralydvejledt nefrostomianlægning, transrektal ultralydskanning af prostata og ultralydvejledt sekstantbiopsi, og abdominalkirurger forventes at beherske bl.a. intraoperativ ultralydskanning. Andre specialer har parallelle krav inden for deres faggrænser, og flere er på vej. Dette stiller nye og store uddannelsesmæssige krav til specialeselskaberne, som p.t. ikke nødvendigvis har den ønskede undervisningskapacitet. Et samarbejde med de etablerede ultralyd-»eksperter« ligger i kortene som en farbar vej, men der er behov for et stort organisatorisk arbejde med etablering af de nødvendige kurser og standarder.

Denne udbredelse af ultralyddiagnostik til nye specialer foregår parallelt verden over, men i modsætning til i mange andre lande, f.eks. USA, har der traditionelt aldrig i Danmark eksisteret en egentlig konkurrencesituation mellem de etablerede ultralyd-

diagnostikere og »de nye«. Tværtimod, Dansk Ultralyddiagnostisk Selskab (DUDS) har siden stiftelsen i 1974 på eksemplarisk vis levet op til sin bredt formulerede formålsparagraf »at befordre teoretiske og praktiske fremskridt på det ultralyddiagnostiske område«, ved årlig afholdelse af et stigende antal almene kurser, og de enkelte medlemmer har landet over indgået i utallige projekter med kliniske specialer. DUDS blev dannet som et multidisciplinært selskab med urologen, professor *Hans Henrik Holm* i spidsen for en femmandsbestyrelse, der yderligere bestod af to gynækologer, en ingeniør og en sygeplejerske, og DUDS fremstår med sine mere end 700 medlemmer fordelt på adskillige specialer i høj grad fortsat som et multidisciplinært forum for udvikling af ultralyddiagnostik. DUDS fungerer i henhold til lægelovens § 14 som sagkyndig vurderingsinstans ved besættelse af ledende lægestillinger inden for medicinsk ultralyddiagnostik og er derfor forpligtet til at være på forkant med fagets udvikling inklusive have det nødvendige udbud af kurser og etablering af eventuelle standarder. DUDS er medlem af den europæiske sammenslutning af ultralydselskaber (EFSUMB) og følger deres retningslinjer vedrørende uddannelse i ultralyddiagnostik, som de er beskrevet i dokumentet *Minimum training requirement for the practice of medical ultrasound in Europe* i 2003. Heri defineres der tre niveauer af ekspertise i ultralyddiagnostik, hvoraf læger, der foretager selvstændige ultralydskanninger, som minimum skal kvalificere sig til niveau 1. Der foreligger ikke i skrivende stund en egentlig sanktionering af dokumentet fra sundhedsmyndighedernes side, men EFSUMB står med sine mere end 18.000 medlemmer i ryggen stærkt, den dag dette kommer på tale, og dokumentet hviler herudover på principperne i en betænkning udgivet af WHO om samme emne. DUDS's kursusudvalg har påbegyndt et større planlægningsarbejde med at definere de eksisterende kurser i forhold til de ovennævnte retningslinjer og udbygge kursusudbuddet, så det matcher både de nuværende (**Figur 1**) og de snarligt kommende uddannelseskra. Arbejdet er godt i gang, men er også omfattende og kan kun gennemføres ved samarbejde med de specialeselskaber, som forventer eller ønsker ultralyddiagnostik implementeret i deres fag. Vi har i øjeblikket et samarbejde med bl.a. Dansk Radiologisk Selskab, Dansk Kirurgisk Selskab, Danske Kirurgers Organisation og Dansk Reumatologisk Selskab, men vi vil gerne opfordre andre til at henvende sig, hvis de imødeser et behov for uddannelse i ultralydskanning. Det samlede nuværende kursus-tilbud kan ses på DUDS's hjemmeside www.duds.dk



Figur 1. Ultralydsfund ved ascites (A), kolecystolitiase (B), hydronefrose (C) og abdominalt aortaaneurisme (D). Dette er de simpleste tilstande, der skal kunne genkendes ved abdominal ultralydskanning, og billedokumentation for et antal af disse skal fremvises for at få kursusbevis som »kørekort« for ultralydskanning ved Dansk Ultralyddiagnostisk Selskabs laveste niveau.

Korrespondance: *Michael Bachmann Nielsen*, Radiologisk afdeling X – 4123, H:S Rigshospitalet, DK-2100 København Ø. E-mail: mbrn@dadlnet.dk

Interessekonflikter: Ingen angivet